

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoP/6/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4121205459
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4121205459.1

Uznesenie

T. súd v L. v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej v právnej veci navrhovateľa: K. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX/XXX, XXX XX L. Y., proti povinnému z vyživovacej povinnosti - otcovi: G. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ľ. M. XXX/X, XXX XX L., zastúpený: JUDr. Viktor Mlynek, advokát so sídlom Štúrova 43, XXX XX L., o návrhu na zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní navrhovateľa proti výroku II. uznesenia Okresného súdu L. (ďalej „súd prvej inštancie“) zo dňa 02. novembra 2021 č.k. 8Pc/8/2021-105, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti trov konania účastníkov zrušuje a vec mu v tejto časti vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie konanie zastavil a druhým výrokom rozhodol, že povinný z vyživovacej povinnosti má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 29 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 54, § 55 CMP.

1.1. Uviedol, že navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 03.05.2021 domáhal zvýšenia výživného pre plnoleté dieťa. Na pojednávaní dňa 29.10.2021 navrhovateľ vzal návrh v plnom rozsahu späť a žiadal konanie zastaviť. Uviedol, že v tomto prípade bolo potrebné rozhodnúť tak, že povinný z vyživovacej povinnosti má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, pretože zastavenie konania zapríčinil oprávnený z vyživovacej povinnosti. Vzal návrh v celom rozsahu späť, ktorý inicioval, s tým, pretože povinný sa zvýšeniu vyživovacej povinnosti bránil. Oprávnený z vyživovacej povinnosti podaním návrhu a jeho následným späťvzatím zapríčinil povinnému vznik trov konania.

2. Uznesenie súdu prvej inštancie napadol odvolaním navrhovateľ v jeho výroku o náhrade trov konania. Namietal, že je naďalej študentom a momentálne nepracuje. Pre opakované zanedbávanie povinnej vyživovacej povinnosti otca, nemá z čoho trovy zaplatiť.

3. K odvolaniu navrhovateľa nebolo podané písomné vyjadrenie.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 94 CMP), 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný rozsahom odvolania (§ 65 CMP), neviazaný dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 68 CMP). Dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné, preto uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. c) zrušil a vec mu v tejto časti podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

6. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

7. Podľa § 49 ods. 1 CMP, účastník platí trovy konania, ktoré vznikajú jemu a jeho zástupcovi, ak nejde o trovy konania, ktoré platí štát.

8. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neupravuje inak.

9. Podľa § 53 CMP, v konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať.

10. Podľa § 54 CMP, ak účastník, jeho zástupca alebo ten, kto mal v konaní nejakú povinnosť, zavinil trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, je povinný ich nahradiť.

11. Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 03.05.2021 bol súdu prvej inštancie doručený návrh na zvýšenie výživného plnoletej osoby. Navrhovateľ vzal na pojednávaní svoj návrh na zvýšenie výživného späť v celom rozsahu. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením, ktorým konanie vzhľadom k späťvzatiu návrhu zastavil a o trovách konania rozhodol tak, že povinný z vyživovacej povinnosti (otec navrhovateľa) má nárok na ich náhradu v plnom rozsahu. Proti tomuto výroku podal navrhovateľ odvolanie. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní dôvodil ustanoveniami § 54 a 55 CMP. Poukázal na to, že zastavenie konania zavinil oprávnený z vyživovacej povinnosti, ktorý vzal svoj návrh späť. Povinný sa bránil aj prostredníctvom svojho právneho zástupcu, preto oprávnený povinnému spôsobil vznik trov konania.

13. Konania podľa Civilného mimosporového poriadku sú spravidla uskutočňované vo verejnom záujme a aj prípadnému navrhovateľovi, pokiaľ sa konanie začalo na návrh, nemožno klásť na ťarchu, pokiaľ konanie vyvolal, hoci si nebol úplne istý, či súd jeho návrhu vyhovie. Okrem prítomnosti verejného záujmu, ktorý je rozhodujúci, prečo sa v danom prípade nevychádza z koncepcie sankčného mechanizmu trov konania, ako je to v sporovom konaní, je možné hovoriť aj o ďalších dôvodoch. Toto všeobecné pravidlo formulované ako generálna klauzula je prelomené v dvoch prípadoch: V prvom prípade náhradu trov konania možno priznať v prípade, že to ustanovuje zákon (vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov v súlade so zásadou úspechu za kumulatívneho splnenia podmienky, ak to možno spravodlivo požadovať) (pozri § 53 CMP). V druhom prípade je to vo všetkých konaniach podľa Civilného mimosporového poriadku, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé (pozri § 55 CMP). Ak nie sú splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 53 alebo 55 CMP, súd v meritórnom rozhodnutí rozhodne o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

14. Citované ustanovenie § 52 CMP teda vyjadruje zásadu, že v konaniach upravených Civilným mimosporovým poriadkom nemá zásadne žiadny z účastníkov nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil. Každý z účastníkov si teda znáša svoje trovy konania sám. Zákon z uvedenej zásady pripúšťa výnimky stanovené v ustanovení § 53 až § 56 CMP. Materiálny korektív spravodlivého požadovania náhrady trov konania je obsiahnutý v ustanovení § 55 CMP, avšak súd v takom prípade neaplikuje princíp náhrady trov konania z hľadiska úspechu v konaní. Zásada úspechu v konaní sa pri rozhodnutí o trovách konania môže uplatniť len v konaní vo veciach určenia rodičovstva (§ 104 až 110 CMP) a v konaniach vo veciach notárskych úschov (§ 333 až 359 CMP), čo sa nevzťahuje na predmetnú vec, nakoľko v prejednávanej veci sa jednalo o zvýšenie výživného na plnoletú osobu.

15. Súd prvej inštancie priznal povinnému z vyživovacej povinnosti nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, nakoľko bol toho názoru, že oprávnený späťvzatím návrhu zavinil vznik trov konania povinnému, ktorý mal právneho zástupcu. Odvolací súd sa s uvedeným právnym názorom prvoinštančného súdu nemohol stotožniť, nakoľko v mimosporových konaniach v zásade platí, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (ust. § 52 CMP) s výnimkami stanovenými v ustanoveniach § 53 až § 56 CMP. Odvolací súd však na rozdiel od súdu prvej inštancie nezistil žiadne výnimočné okolnosti, pre ktoré by bolo spravodlivé priznať povinnému náhradu vzniknutých trov konania. Ani späťvzatie návrhu na začatie konania nemôže byť okolnosťou pre aplikáciu ustanovenia § 55 CMP, podľa ktorého môže súd náhradu trov konania priznať aj vtedy, „ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé“ ktoré súd použije len vo výnimočných prípadoch. Odvolací súd zastáva názor, že aj vzhľadom na charakter predmetnej veci a rodinný vzťah medzi účastníkmi konania (vzťah otec - syn) je správne a spravodlivé, aby si každý z účastníkov znášal svoje trovy sám, pričom sa nejaví správne, aby oprávnený z vyživovacej povinnosti, ktorý sám inicioval konanie o zvýšenie výživného s poukazom na jeho zvýšené výdavky v súvislosti so štúdiom na vysokej škole, znášal trovy konania. Aj sám navrhovateľ poukázal na skutočnosť, že vzhľadom k neplateniu výživného povinným, nemá finančné prostriedky na úhradu týchto trov.

16. S poukazom na súdom prvej inštancie aplikované ustanovenie § 54 CMP odvolací súd konštatuje, že nárok na náhradu trov konania sa v danom prípade nespája s prípadným úspechom v konaní a nie je limitované len v konaniach, ktoré sú vymenované v § 53 CMP. V tomto prípade hovoríme o tzv. separácii trov konania, keďže tieto trovy sú oddelené od ostatných trov konania. Zásada zodpovednosti za zavinenie znamená, že súd uloží povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zavinil, že vznikli. Súd môže uložiť náhradu trov podľa § 54 CMP len účastníkovi, jeho zástupcovi alebo tomu, kto mal v konaní nejakú povinnosť, pričom musí mať preukázané, že ku vzniku trov konania došlo v príčinnej súvislosti s jej konaním. Pojem „zavinenie“ je potrebné vykladať v procesnom zmysle a súvisí predovšetkým s porušením procesných povinností, čo má vplyv na plynulosť, rýchlosť a hospodárnosť konania. Porušenie týchto procesných povinností môže predstavovať porušenie procesných pravidiel stanovených zákonom, ale aj rozhodnutím súdu. Odvolací súd žiadne takéto dôvody v predmetnej veci nezhliadol.

17. Súd prvej inštancie s poukazom na konštatované nesprávne aplikoval zákonné ustanovenia týkajúce sa nároku na náhradu trov konania. Odvolací súd nezahliadol naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanoveniach § 53 a nasledujúce CMP. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd dospel k záveru, že nesprávnym rozhodnutím súdu prvej inštancie došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci (§ 389 ods. 1 písm. c) CSP), preto zrušil napadnuté uznesenie a vec v súlade s § 391 ods. 1 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. Na okraj odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie v predmetnej veci konanie o zvýšenie výživného zastavil z dôvodu späťvzatia návrhu navrhovateľom dňa 29.10.2021 na pojednávaní, čo jednoznačne preukazuje zápisnica z pojednávania. Zo zápisnice však nevyplýva, čo predmetnému späťvzatiu predchádzalo, nie je uvedený dôvod späťvzatia návrhu, pričom zo zaznamenatej nahrávky pojednávania, ktorú odvolací súd vypočul, tento dôvod vyplýva, a tento dôvod bolo aj potrebné uviesť do zápisnice. Taktiež v spise absentuje aj súhlas povinného z vyživovacej povinnosti so späťvzatím návrhu oprávneným. Preto súd prvej inštancie nemohol zaujať názor, že navrhovateľ zavinil zastavenie konania bezdôvodne.

19. S poukazom na uvedené súd prvej inštancie posúdi, či možno spravodlivo požadovať priznanie náhrady trov konania povinnému z vyživovacej povinnosti. Následne súd prvej inštancie rozhodne novým rozhodnutím, v ktorom sa vysporiada i s odvolacími námietkami navrhovateľa. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

20. Súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov odvolacieho konania v novom rozhodnutí vo veci (§ 396 ods. 3 CSP).

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).